

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Jarmilou Úředníčkovou v právní věci

žalobce: **nezletilý S. K.**
státní příslušnost Arménie
zastoupen zákonnou zástupkyní matkou A. S.
bytem tamtéž
právně zastoupen JUDr. Karlem Bockem, advokátem sídlem 738 01
Frýdek – Místek, Lidická 613

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
sídlím 170 34 Praha 7, Nad Štolou 3

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 2. 2022 č. j. OAM-925/ZA-ZA11-ZA21-2021, o udělení mezinárodní ochrany

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, kterým mu nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů.
2. Žalobce namítal, že nepřiznáním mezinárodní ochrany dochází fakticky k tomu, že je postaven do situace, kdy musí opustit Českou republiku, zemi ve které se narodil a po celou dobu dosavadního života žije. Současně bude muset opustit svou nejbližší rodinu, tedy matku, otce a bratra, kteří v České republice žijí a v případě otce též pracují, již léta. Otec a bratr mají v ČR dokonce trvalý pobyt. V Arménské republice ani on ani jeho rodiče nemají žádný majetek, a ani zázemí. Navíc s ohledem na jeho věk, je rozhodnutí prakticky nerealizovatelné bez toho, aniž by s ním neodcestoval též některý z jeho rodičů. Nastalá situace by tak prakticky přinutila přinejmenším jeho matku nebo otce opustit s ním Českou republiku, neboť není schopen se sám o sebe postarat. Došlo by tak k nucenému roztržení rodiny. S matkou, která by musela s největší pravděpodobností s ním odcestovat, by byli vystaveni situaci bezprostřední nouze, a to jak nouze finanční, tak i v oblasti bydlení. S ohledem na jeho věk je tato situace nepředstavitelná. Je si vědom, že tato situace je důsledkem toho, že po jeho narození jeho rodiče v zákonné lhůtě nepodali žádost o udělení trvalého pobytu. Stejně tak si je vědom, že k zajištění legálního pobytu na území ČR slouží cizincům zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR a nikoliv zákon o azylu. V současné době však nemá jinou možnost, jak se vyhnout opuštění ČR než prostřednictvím této žaloby. Má za to, že mu měla být napadeným rozhodnutím udělena mezinárodní ochrana při nejmenším podle § 14 zákona o azylu (tzv. humanitární azyl). Důvod hodný zvláštního zřetele spatřuje v tom, že bez svých rodičů, kteří jsou v ČR legálně a nechtějí opustit ČR, by nebyl schopen samostatného života. Dalším důvodem je situace v Náhorním Karabachu, kde probíhaly prudké boje, během nichž padnul bratranec jeho matky. Konflikt v regionu stále doutná a boje mohou dle informací matky propuknout prakticky kdykoliv. Celkově se zcela bezprecedentně zhoršuje bezpečnostní situace v regionu v souvislosti válkou na Ukrajině.
3. Žalovaný v písemném vyjádření navrhl zamítnutí žaloby. Odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a poznamenal, že matka nezletilého žalobce rovněž podala žádost o mezinárodní ochranu. Dne 21. 10. 2021 jí nebyl azyl udělen. Proti rozhodnutí podala žalobu u Krajského soudu v Ostravě. Žaloba byla dne 28. 1. 2022 zamítnuta. Jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu matka nezletilého žalobce uváděla legalizaci pobytu v ČR. Sdělila, že od roku 2000 do roku 2003 žila s rodiči v Rusku a od roku 2007 v Jerevanu. Ve vlasti nyní žije její matka a bratr. Vystudovala střední školu se zaměřením na turistický ruch. Pracovala v různých oborech jako prodavačka, manažerka, manikérka apod. V roce 2019 odjela do Polska, protože chtěla jet do České republiky, ale neobdržela vízum, tak si vyřídila polské. S manželem tam zůstali dva měsíce u známých. Seznámili se v roce 2018, když byl v Arménii na dovolené. Následující rok v Praze uzavřeli sňatek. Po příjezdu do ČR se starala o dítě, živil ji manžel. V červenci 2019 podala žádost o vydání dlouhodobého víza. Žádost jí byla v srpnu 2019 zamítnuta. Poté již žádné kroky k legalizaci svého pobytu na území ČR nepodnikla. Žalovaný dále uvedl, že ani v případě matky nezletilého žalobce nebyla uznána žádná okolnost ve smyslu humanitárního azylu a současně nelze dojít ani k závěru, že by nezletilému měla být tato forma udělena. Pokud se nezletilý či jeho matka snaží o legální pobyt v ČR, dle ustálené judikatury musejí využít zákon o pobytu cizinců. K tomuto záměru zákon o azylu neslouží. Tvrzení, že by po návratu do Arménie měli

finanční a bytovou nouzi, neopravňuje k udělení humanitárního azylu. Nadto matka nezletilého žalobce je práceschopnou osobou a ve vlasti žije její rodina, matka a bratr. Rovněž potvrdila, že ji živí manžel. Žalovaný odkázal rovněž na relevantní judikaturu a uzavřel, že napadené rozhodnutí je ve vztahu k důvodům žádosti o mezinárodní ochranu odůvodněno v dostatečném rozsahu. K závěrům obsaženým v rozhodnutí dospěl na základě logických, objektivně podložených úvah, jež v odůvodnění odpovídajícím způsobem rozvedl.

4. Krajský soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen s.ř.s.), v mezích žalobních bodů. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání žalovaným (§ 75 odst. 1 a 2 s.ř.s.), a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Soud v souladu s ust. § 51 odst. 1 s.ř.s. rozhodl o žalobě bez nařízení jednání.
5. Ze správního spisu bylo zjištěno, že řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo zahájeno žádostí nezletilého žalobce ze dne 2. 11. 2021. V žádosti o udělení mezinárodní ochrany v České republice, v rámci údajů podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany a v rámci pohovoru, který byl veden s matkou nezletilého žalobce, tato sdělila, že nezletilý se narodil 17. 5. 2021 v Ostravě, je arménské národnosti. V Arménii nikdy nebydlel. Její manžel i starší syn žijí v České republice na základě povolení k trvalému pobytu. Měli podat žádost o trvalý pobyt i pro nezletilého žalobce, avšak nestihli to v zákonné lhůtě. Byla to jejich chyba. Zákonná zástupkyně nezletilého žalobce si přeje, aby nezletilý žil s nimi v České republice. Kdyby se vrátili do Arménie, nemají žádnou záruku, že by si prostřednictvím velvyslanectví vyřídili trvalý pobyt. Kromě rodinných vazeb v ČR, matku nezletilého žalobce a nezletilého, v návratu do vlasti nebrání žádná jiná skutečnost. V Arménii ale nic nemají, žádnou nemovitost nebo majetek. Bratr a matka zákonné zástupkyně nezletilého žijí od června 2021 v Rusku. V případě návratu nemají žádnou záruku, že by dostali jakékoliv vízum. Po návratu s nezletilým do Arménie by nedostala od státu žádnou pomoc. Pokud přece jen, šlo by o tak malou částku, že by jim na nic nevystačila. Celá rodina nyní žije v pronajatém bytě v Ostravě. O udělení mezinárodní ochrany zákonná zástupkyně nezletilého požádala až po zamítnutí žádosti o vydání povolení trvalého pobytu.
6. Součástí správního spisu jsou dále informace shromážděné žalovaným ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Arménii, konkrétně žalovaný vycházel z Informace MZV ČR č. j. 120093-6/2020-LPTP ze dne 10. 9. 2020 a z Informace Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) – Údaje o zemi: Arménie 2020, ze dne 29. 3. 2021. Spis obsahuje také spisový materiál k žádosti zákonné zástupkyně nezletilého žalobce k její žádosti č. j. OAM-246/ZA-ZA11-2021 a usnesení č. j. OAM-17093-6/TP-2021 ze dne 11. 10. 2021, kterým bylo podle § 169r odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., zastaveno řízení o žádosti nezletilého žalobce o vydání povolení k trvalému pobytu, neboť žádost byla podána na území, ač k tomu nebyl účastník řízení oprávněn. Žádost o vydání povolení k trvalému pobytu byla podána opožděně. Nebyla dodržena lhůta dle § 88 odst. 1 a 3 zákona č. 326/1999 Sb.
7. Ze správního spisu rovněž plyne, že v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu byla dne 8. 11. 2021 zákonné zástupkyni žalobce dána možnost se v rámci seznámení s podklady rozhodnutí výše uvedenými seznámit, vyjádřit se k nim, navrhnout další podklady rozhodnutí či vyjádřit námitky proti zdrojům informací a způsobu jejich získání. Zákonná zástupkyně nezletilého žalobce této možnosti využila a sdělila, že území Náhorního

Karabachu je pod kontrolou Ruska, v Arménii je špatná ekonomická situace. Pracovala by tam za mzdu 200 USD, platila by vysoký nájem. Její manžel dostal loni v říjnu předvolání do armády, které si ještě nepřevzal, protože je v České republice. Další předvolání mu bylo doručováno v létě. Pokud by se vrátil, šel by do války nebo bránit hranice. Její bratranec ve válce padl. Nechce přijít o manžela.

8. Krajský soud konstatuje, že nezletilý žalobce v žalobě namítal nedostatečné posouzení svých rodinných vazeb, jakožto potenciálního důvodu pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu a dále bezpečnostní situaci v Náhorním Karabachu.
9. Podle ust. § 14a by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.
10. Podle ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu, za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
11. I dle názoru soudu nelze dospět k závěru, že by nezletilý žalobce mohl ve vlasti pociťovat odůvodněnou obavu z vážné újmy. Žalobce se narodil v České republice a toto území nikdy neopustil. Matka nezletilého uvedla, že Arménii opustila, protože cestovala do ČR za svým manželem, s nímž se seznámila v roce 2018. Soud souhlasí s žalovaným, že zákonná zástupkyně nezletilého neměla ve vlasti žádné problémy. Jediným důvodem její neochoty vrátit se s nezletilým žalobcem do země původu je skutečnost, že na území ČR se nachází její manžel a starší syn. V Arménii nemá žádný majetek a obecně je tam špatná ekonomická situace.
12. Ze Zprávy Mezinárodní organizace pro migraci ze dne 29. 3. 2021, která je součástí správního spisu, plyne, že arménští občané mají právo na sociální pomoc, pokud k tomu existují jakékoli důvody. Migrační služba Arménské republiky od roku 2019 realizuje „Státní program primární asistence pro reintegraci občanů vrácených (včetně povinně vrácených) do Arménské republiky. Tento program poskytuje arménským občanům vracejícím se do Arménie primární asistenci pro zajištění jejich plné a udržitelné reintegrace do budoucna. Navrátilci mohou využívat také státní programy zaměstnanosti bez jakýchkoli omezení. Navíc lidé, kteří jsou klasifikováni jako navrátilci se migranti, jsou považováni za osoby, jež nemají konkurenceschopnost na trhu práce, a tudíž mohou využívat roční státní programy zaměstnanosti, které podporují reintegraci navrátilců formou zaměstnání. Stejně tak z Informace MZV ČR č. j. 120093-6/2020-LPTP ze dne 10. 9. 2020 neplyne, že by nezletilý žalobce jako žadatel o udělení mezinárodní ochrany a jeho matka v případě návratu do vlasti byli jakkoli postiženi za jejich azylovou žádost. Z tohoto podkladu se rovněž podává, že Ministerstvo práce a sociálních věcí Arménie společně i IOM rozvíjí integrační programy pro navrátilci se migranti, financované obvykle z EU Return Fund nebo příspěvků členských států. Tento program pokrývá dle potřeby zdravotní péči, vzdělávání, materiální pomoc, asistenci při hledání zaměstnání či rozjezdu vlastního podnikání. V posuzované věci tak nelze dospět k závěru, že by nezletilému žalobci, resp. jeho matce – zákonné zástupkyni hrozilo v případě návratu do vlasti přímé a

bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu a mohou se tak bez potíží vrátit.

13. Z výše citovaných podkladů pro rozhodnutí, konkrétně z Informace OAMP, Arménie – Bezpečnostní a politická situace v zemi, ze dne 2. 9. 2021 bylo zjištěno, že v Arménii neprobíhá takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k nezletilému žalobci za vážnou újmu dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. V Náhorním Karabachu sice docházelo k bojům mezi Arménií a Ázerbajdžánem, jak se podává z Informace OAMP, Arménie, Ázerbajdžán: Náhorní Karabach: Přehled situace, ze dne 24. 10. 2020, ovšem z těchto zdrojů neplyne, že by bylo celé území Arménské republiky zasaženo ozbrojeným konfliktem. Matka nezletilého žalobce uvedla, že adresou jejího posledního bydliště bylo město Jerevan, kde žádný ozbrojený konflikt neprobíhal a ani neprobíhá.
14. Krajský soud nesdílí ani námitky žalobce, které se týkají posouzení jeho rodinné situace. Tuto otázku žalovaný hodnotil na str. 7 – 8 napadeného rozhodnutí a s jeho závěry se soud zcela ztotožňuje. Krajský soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 46/2008-71 a jeho závěry o tom, že článek 8 Úmluvy neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu dotčených osob ohledně země jejich společného pobytu, resp. napomáhat rozvíjení vztahů mezi nimi. V rozsudku č. j. 2 Azs 21/2018-58 Nejvyšší správní soud učinil závěr, že institut mezinárodní ochrany není obecně prostředkem pro řešení jakýchkoli problémů (ekonomických, osobních, rodinných) v zemi původu. Není ani prostředkem pro řešení takových problémů, pokud nastaly po příchodu cizince na území České republiky (viz usnesení NSS č. j. 8 Azs 29/2012-28). V usnesení č. j. 1 As 84/2015-24 Nejvyšší správní soud konstatoval, že ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu nevylučuje, že by zásah do rodinného a soukromého života cizince mohl představovat, a to ve velmi výjimečných případech, důvod pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 písm. d) zákona o azylu. Bylo by to možné např. v případech, kdy by si žadatel vytvořil na území České republiky takové rodinné či případně osobní vazby, že by nepřiměřeným zásahem do jeho rodinného či soukromého života byla již nutnost pouhého vycestování z území České republiky. Každé vycestování, a to zvláště v případě jeho předchozího dlouhodobého pobytu v České republice, může obecně představovat zásah do jeho rodinného a soukromého života. Nicméně zákon o azylu poskytuje ochranu až v případě nepřiměřeného zásahu, konec citace. Podle citovaného rozhodnutí NSS se však nejedná o nepřiměřený zásah, může-li cizinec a jeho rodina vést soukromý a rodinný život v jiné zemi, např. v domovském státě (viz usnesení NSS č. j. 5 Azs 167/2016-25). Rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany tedy zpravidla nemůže být samo o sobě v rozporu se základním právem cizince na respektování jeho soukromého a rodinného života, i když by realizace takového práva předpokládala jeho pobyt na území České republiky (viz usnesení NSS č. j. 2 Azs 66/2008-52).
15. Soud souhlasí se závěrem žalovaného, že záleží pouze na zákonné zástupkyni nezletilého žalobce, zda si případně legálnost jejich dalšího pobytu na území ČR zajistí za pomoci příslušných ustanovení zákona o pobytu cizinců na území ČR. I dle názoru soudu za závažnou překážku, která by jim v tom bránila, nelze považovat ani skutečnost, že by pravděpodobně museli dočasně opustit území České republiky. Standardní cestou přes zastupitelský úřad mohou podat žádost o vydání oprávnění k pobytu na území ČR, příp. mohou do České republiky dojíždět na schengenské krátkodobé vízum. Matka nezletilého žalobce poté, co v červenci 2019 podala žádost o udělení dlouhodobého víza za účelem

strpění pobytu, kterážto byla zamítnuta, žádné další kroky k legalizaci svého pobytu na území ČR nepodnikla a pobývala zde nelegálně. Stejně laxně přistupovala také k otázce pobytového oprávnění pro nezletilého žalobce, kdy nestihla včas podat žádost o trvalý pobyt. V této souvislosti žalovaný zcela přilehavě odkázal na rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 4 Az 9/2010 ze dne 24. 2. 2011, podle něhož, v případě, kdy zamýšlí cizí státní příslušník realizovat svůj rodinný život na území České republiky, má možnost využít k tomu standardních institutů, které mu český právní řád prostřednictvím zákona o pobytu cizinců právě za tímto účelem poskytuje, nikoli se snažit o jejich obcházení. Pokud žalobce vlastní vinou přestal splňovat podmínky stanovené českým právním řádem pro pobyt cizinců na území, nelze v tom spatřovat porušení mezinárodních závazků ze strany České republiky, konec citace. Soud souhlasí s žalovaným, že z výpovědi zákonné zástupkyně nezletilého žalobce ani z dalších podkladů pro rozhodnutí, nevystala žádná závažná překážka, která by jim bránila v návratu do vlasti a případnému zajištění pobytu na území České republiky dle příslušného pobytového zákona. Závěr žalovaného, že nezletilý žalobce nesplňuje zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, je s ohledem na výše uvedené správný. Soud v podrobnostech odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí, neboť se závěry žalovaného zcela souhlasí.

16. Správný je i závěr žalovaného o neudělení mezinárodní ochrany dle § 13 zákona o azylu, neboť z výpovědi zákonné zástupkyně žalobce, ani z evidence žadatelů o udělení mezinárodní ochrany v ČR, ani ze zjištění správního orgánu nevyplývá, že by v ČR byl udělen azyl některému z rodinných příslušníků žalobce ve smyslu ust. § 13 odst. 1, 2 zákona o azylu.
17. Za správné, zákonné, zjištěným informacím odpovídající a taktéž náležitě odůvodněné považuje soud i neudělení azylu podle § 14 zákona o azylu, podle něhož jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu. Udělení humanitárního azylu je na volné úvaze správního orgánu, přičemž tuto volnou úvahu, tedy zda byl dán důvod hodný zvláštního zřetele či nikoli, může soud přezkoumávat pouze z hlediska překročení případných mezí správního uvážení, resp. z hlediska případné libovůle ze strany správního orgánu. K humanitárnímu azylu se opakovaně vyjadřoval Nejvyšší správní soud, např. v rozhodnutí ve věci sp. zn. 2 Azs 8/2004 ze dne 11. 3. 2004, v němž Nejvyšší správní soud konstatoval, že smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ust. § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu, ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu, konec citace. Soud má za to, že žalovaný měl dostatek podkladů včetně informací od zákonné zástupkyně nezletilého žalobce pro případné rozhodnutí o důvodnosti postupu ve smyslu § 14 zákona o azylu, s těmito podklady se v rámci své úvahy náležitě vypořádal, když otázku udělení humanitárního azylu hodnotil komplexně s přihlédnutím k rodinné, sociální a ekonomické situaci nezletilého žalobce a v rámci správního uvážení nevybočil z mezí stanovených zákonem. Jeho rozhodnutí je v souladu s dosavadní ustálenou judikaturou.

18. Soud uzavírá, že neshledal vady správního řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav věci, rozhodnutí byla vydána v souladu se zákonem, proto žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
19. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce úspěch neměl a žalovanému prokazatelně v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 30.05.2022

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně